

متن پرسش

سلام علیکم! می خواستم دقیقا بدانم اسراف یعنی چه و اینکه اسراف با تبذیر دقیقا چه تفاوتی دارد؟! برای مثال اگر بخواهیم موردی بحث کنیم اینکه کسی از مال حلال خویش مثلا یک ماشین ۵۰۰ میلیونی بخرد یا مثلا یک خانه ۱۰۰۰۰ متری بخرد با مثلا استخر و سونا و جکوزی و زمین مثلا بدمینتون درون خانه آیا اینها اسراف است یا خیر؟! ممکن است شما بفرمائید بسته به نیاز است اگر نیاز باشد اسراف نیست. اگر نباشد اسراف است. خوب اگر شما این جواب را بدهید بنده می گویم دقیقا نیاز یعنی چه؟! چون بالاخره این نفس آدمی برای هر چیزی توجیهی می تراشد. حتی برای یک ماشین ۵۰۰ میلیونی یا برای یک خانه ۱۰۰۰۰ متری با آن امکاناتی که گفتیم. بله مثلا اصل وسیله نقلیه واقعا یک نیاز واقعی است اصل مسکن نیز یک نیاز واقعی است. حالا امکانات مکفی و متعادل نیز درون مسکن و ماشین خوب هم خوب است اگر انسان داشته باشد بخرد. مثلا کسی ندارد به یک پراید بسنده می کند. کس دیگری بیشتر دارد مثلا پژو ۴۰۵ می خرد یکی دیگر بیشتر دارد ۲۰۶ می خرد یکی دیگر بیشتر دارد مثلا سمند می خرد. اما آیا اگر کسی داشت که ماشین ۵۰۰ میلیونی بخرد صرفا بخاطر داشتن و کلاسش آیا مجاز است بخرد یا خیر؟! البته به عنوان یک سوال خوب است پرسید آیا ممکن است کسی درآمد حلالش اینقدر باشد که بتواند این چیزها را بخرد؟! البته حلال نه بدین معنی که کسی دزدی نکند خمسش را هم بدهد. نه وقتی کل سیستم سالم باشد. یعنی در قوانین نیز به کسی ظلم نشود. نظام پرداخت دستمزدها و حقوق ها نیز اسلامی باشد. خلاصه درآمد حلال نه فقط به معنی حلال فقهی حداقلی بلکه به معنی حلال حلال در نظام مطلوب اسلامی اقتصاد. سوال بعد آنکه روایات در این زمینه ظاهرش متناقض هستند در برخی روایات توصیه به ساده زیستی و زندگی کم خرج و کم بودن مئونه دارد. از طرفی مثلا روایت داریم من سعادة المرء سعة بيته. این تناقض ظاهری را چگونه باید با هم جمع کرد!؟

متن پاسخ

باسمه تعالی؛ علیکم السلام: آدم حسابی مثالی زده‌ای که انسان وحشت می‌کند تصور آن را هم بکند چه رسد بخواهد صاحب این چیزها باشد. آیا جمله‌ی حضرت مولا را فراموش کرده‌ای که فرمودند: «ما رایت ثروه موفوره الا و الی جانبها حق مضیع» ندیدم ثروت فراوانی را مگر آن که در کنار آن حقی ضایع شده است؟ و این که می‌فرمایند: انسان اگر ثروتی دارد مثل خسیسان عمل نکند و به خود و خانواده‌اش سخت نگیرد غیر از اسرافی است که ثروتمندان انجام می‌دهند. بالاخره حرام دنیا عقاب

دارد و حلال دنیا نیز حساب دارد. اگر ثروتی هم داریم به مقدار کفافاش مال ما است بقیه‌اش مال مردم است موفق باشید